СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LI. Ч. 30. Джерзі Сити, Н. Дж., вівторок, 16-го лютого 1943. No. 30. Jersey City, N. J., Tuesday, February 16, 1943. VOL. LI

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 4-0807 THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE

БАЛТІЙСЬКІ ДЕРЖАВИ ДОБАЧУЮТЬ РАТУНОК В АМЕРИЦІ Й АТЛЯНТІЙСЬКІМ ЧАРТЕРІ

НЮ ЙОРК. — Хоч кожний нарід мусить сам за себе думати і дбати і вірити в свої власні сили, то крім того мусить оглядатись і на чужу допомогу, коли має до діла з таким великим і сильним ворогом, що його власними фізичними силами поконати не в силі. А так є з народами, що мешкають над Балтиком, зокрема з Литвою, Естонією і Латвією. І це було головною темою усіх промов, що їх виголосили представники тих держав підчас 25-ліття проголошення Деклярації Незалежности Литви. Свято було влаштоване минулої неділі в Вебстер Гол в Ню Йорку Американсько - Литовським Комітетом Великого Ню Йорку, що обєднує пять литовських парохій, чотири ґазети і понад 40 ріжних народніх і церковних орґанізацій, що обєднані під кличем: „Американська Перемога — Вільний Світ — незалежна Литва". Комітет проголосив, що це обєднання вміщає всі американсько-литовські уґруповання і партії, включно з соціялістичними, але з виключенням комуністичної орґанізації.

Відповідали московській „Правді".

Бесідниками, крім редакторів литовських ґазет ріжних політичних напрямків, були дипльоматичні представники балтійських держав, що навязували до того, що подала советська „Правда" в справі балтійських держав, а саме, що Естонія, Латвія та Литва вважаються частиною Росії. Прибувші з Вашинґтону литовський посол полк. Павілас Задейскіс і д-р Алфред Білманіс, посол Латвії, підкреслили, що їхні уряди і народи ніколи з таким становищем, як його висказує „Правда" не погодяться і змагатимуть до того, щоби балтійські держави стали знову незалежними. Те саме зазначив д-р Йоґаннес Каів, ґенеральний консуль Естонії. Д-р Білманіс казав, що балтійські держави не потребують ніяких опікунів. В їх державах не було ніякого безробіття. Був спокій, розвивалась культура. Був добробут завдяки праці й чесности селянства і робітництва, що шляхом широко розвиненого кооперативного руху піднесли свої краї так високо, що від них моглиб навчитись як треба правити народами ті, що хотілиб над ними панувати. Балтійські держави знають, чому їх хочуть загарбати, бо вони є ключем до панування над північною Европою. Якщо ці держави терпіли і мали клопоти, казав він, то тільки від німецьких баронів і російських жандармів, царських і червоних, і це є одинокі, що не бажалиб бачити балтійські народи незалежними.

Польський консуль Ж. К. Красіцкі говорив про потребу згоди між Польщею і народами, що з нею сусідують.

Президент Рузвелт і Америка — Ратунок.

Замітне те, що таки головна надія балтійських держав, як відчувалось з промов, є тепер оперта на становищі президента Рузвелта і департаменту стейту, що далі визнають балтійські держави незалежними. А далі на Атлянтійськім Чартері, що обіцює свободу всім народам.

Багато привітів.

Відчитано привіти, що наспіли від таких особистостей як пані Елеанор Рузвелт, Вендел Вилкі, лорд Гелифекс, Ля Ґвардія, д-р Никлас Батлер, сенатор Ваґнер, китайський амбасадор, Дороті Томпсон та інших. Український привіт підкреслював історичне мирне співжиття Литви і України та віру в перемогу державних і самостійницьких змагань обидвох країв та народів. Передав його д-р Л. Мишуга, редактор „Свободи".

Святом проводив о. Норберт Пакальніс, римо-кат. литовський священик. Привіти і меморіял до президента Рузвелта і американського уряду відчитав адв. К. Юрґела. Крім хору виступала кількома наворотами славна оперова литовська співачка Анна Каскас, що співає в Метрополитен Опері в Ню Йорку.

ЗА СВОБОДУ ПРЕСИ.

ВАШИНҐТОН. — Американське Товариство Часописних Редакторів ухвалило резолюцію, щоби по війні заіснувала „світова ґарантія свободи преси".

ЗІСТРІЛЕНО ВІСІМ ЯПОНСЬКИХ БОМБОВИКІВ.

ВАШИНҐТОН. — Опановання американцями Ґвадалканал і летунського поля (Гендерсон Філд) дало вже добрі овочі: як японська повітряна ескадра з 45 бомбовиків (Зеро) заатакувала Соломонські острови — вісім ворожих літаків збито цільними пострілами проти-летунських гармат. Кореспонденти завважують, що ці гармати тепер стріляють незвичайно цільно.

Врочисте Повитання Преосв. Кир Амвросія Сенишина в Ню Йорку

НЮ ЙОРК. — В неділю дня 14. лютого вірні укр. кат. церкви св. Юрія в Ню Йорку як і зорґанізоване українське громадянство витало недавно висвяченого нового українського католицького Владику — Кир Амврозія Сенишина. Рано о годині 9:30 відбувся похід вулицями з американськими і українськими прапорами, з якими виступили представники народних і церковних орґанізацій. По поході, при вході до церкви св. Юрія, повитав Преосв. Амврозія парох о. М. Марків, Ігумен ЧСВВ. Архієрейську Службу Божу відправив Преосв. Амврозій в асисті 8 священиків, між якими був о. Бараник, протоіґумен ЧСВВ з Канади. У своїй проповіди Владика витав вірних дібраними цитатами з Св. Письма, а далі з творів Шевченка, Лепкого й Грінченка. Благословив піонірів, що своїм потом і кровю розбудовували українське життя в Америці, як і всіх теперішних працівників. Згадав за гордість, що діти американських українців є в славній американській армії і мають честь боротись за волю і кращу долю для всіх народів, а в тому і для поневоленого українського народу.

Вечером відбувся в честь Владики „Привітний Концерт" в парохіяльній салі св. Юра при шестій вулиці, на який прибуло стільки людей, що для них не стало місця. Було багато дооколичних священиків та інших гостей. Свято розпочато американським гимном, що його відспівав Хор Церкви св. Юра під управою п. Т. Онуфрика. Хор цей виконав музичну частину програми незвичайно добре, за що дістав дириґент спеціяльне признання від Преосв. Кир Амврозія, як і дістала його та численна молодь, що виступала з співами і народніми танками (під управою І. Фліса). З співучої частини найбільше враження викликало могутнє „Покаяння" Веделя.

Витаючи Владику від імені місцевої церковної громади о. ігумен М. Марків підкреслив, що всі американські українці радіють, що маємо нову високопоставлену особу для допомоги в тій великій праці, яка перед нами. Святочну промову виголосив п. Дмитро Галичин. Зазначив, що назначення другого епископа для американських українців-католиків є не тільки здобутком на церковнім полі, але теж і на народнім. Це має тепер особливе значіння, бо це сталось в часі, коли на українських землях наступила повна руїна культурних і релігійних надбань. Тому саме треба тут на американській землі плекати ще більше ті духові та моральні цінности українського народу, які там є загрожені. Отже є причина радіти, коли для виконання тих завдань дістав український нарід нового, молодого і ревного працівника в особі Преосв. Кир Амврозія.

Провідник отого Привітного Концерту, о. Борса, представляв потім поодиноких бесідників, що виступали з привітами, які розпочав протоіґумен о. Бараник, що представив дотеперішню успішну працю Преосв. Кир Амврозія. Зазначив, що новий Владика допомогатиме виконувати працю Кир Константинови, Владиці-Ординаріеви, а те, чого доконав тепер є запорукою, що українська церква і український нарід дістали в особі Преосв. Кир Амврозія ревного працівника. Від нюйорського деканату повитав Владику о. сов. А. Лотович, що між іншим зазначив, що старше священство радіє, що до помочі прибув ще новий Владика, молодий і енерґійний, що додасть усім нової енерґії до дальшої праці. Потім наступили численні привіти від многих товариств, народніх і церковних, які складали вислані для цеї цілі делеґати. Перший такий привіт зложив есемблимен С. Ярема.

Сердешна атмосфера, що панувала впродовж цього вечора, дійшла до кульмінаційної точки, коли промовив при кінці сам Владика — простою, щирою мовою, заявляючи, що говорить „як один з тих, що на салі", як „брат до братів", що вийшов з того самого українського села, з якого виходили українські імігранти. Заповів, що заховає виявлену Йому сердечність назавжди, а заплатить за неї працею для слави Бога, Америки і поневоленого українського народу. Потім відспівано український гимн і на тому закінчено свято.

МУСОЛІНІ ПЛЯНУЄ РЕҐЕНЦІЮ

БЕРН. — З Риму приходять вісти, що Мусоліні заміряє доконувати ще нові переміни в своїм кабінеті та що він задумує встановити як свого наслідника реґента.

НІМЕЦЬКІ КЛОПОТИ ЗО СВОЇМИ САТЕЛІТАМИ

ЛОНДОН. — Німецькі невдачі на сході піднімають хвилю дефетизму в Румунії. Внаслідок утрат румунів у російській кампанії, що, за останніми обчисленнями, виносять 400,000 вояків, по всій Румунії ширяться проти-німецькі настрої: всі хочуть зірвати з Німеччиною, а деякі хочуть накладати з Росією. Гітлер радить собі як може старим способом цькування мадярів проти румунів.

ЗАГРОЗА ПОШЕСТЕЙ В ЕВРОПІ

ЛОНДОН. — Офіціяльна німецька статистика виказує поважну небезпеку заразливих недуг у Німеччині. У Югославії вже шириться пятнистий тиф. В одному місті Монастирі вмирає від нього денно пятеро осіб. У Німеччині шириться у застрашаючий спосіб дезинтерія.

ПРИГОТОВЛЯЮТЬ ДО СПРАВЖНІХ БОЇВ.—Підчас вправ у таборі Рокер, Алабама, вживано гострих набоїв, аби воякам дати передсмак справжньої битви й навчити їх кооперувати в бою.

ВІДОБРАЛИ НІМЦЯМ КРАСНОДАР, РОСТІВ І ВОРОШИЛІВГРАД

ЛОНДОН. — У суботу советське радіо передало вістку про захоплення червоною армією Краснодару, столиці кубанських козаків. У неділю советське радіо подало спеціяльний комунікат, що червона армія забрала назад від німців Ростів, головний порт на Озівському морю, і Ворошилівград, промисловий центр в донецькому басені.

За якийсь час після цього комунікату німецьке радіо з Берліну признало, що російські війська забрали Ростів і Ворошилівград, запевняючи при тому у слухачів, що відступ відбувається за попередно виробленим пляном та що німці відступають на укріплені позиції. Мовляв, усіх ранених і всю амуніцію вже пересунено на безпечні місця, а в забраних російськими військами пунктах знищено всі військові інсталяції.

Військові знавці підносять вагу захоплення від націстів Ростова й Ворошилівґраду: по звільненню Сталінґраду й захопленню Курська це найбільші досі перемоги червоної армії. Вони були сильно укріпленні так званими „їжаковими" фортифікаціями Успіхи червоної армії ставлять тепер у критичне положення німецьку армію під Кавказом та німецьку армію в донецькому басені.

Атакою на Ростів кермував українець, ґенерал Родіон Малиновський. В бою відзначилися війська ґенерала Герасименка.

БЕНЕШ ЗАПОВІДАЄ НОВУ НІМЕЦЬКУ ОБОРОННУ ЛІНІЮ.

ЛОНДОН. — Д-р Бенеш, президент Чехословаччини на вигнанню, заявив у своїй промові на радіо, що німецькі війська в Росії переходять справжню катастрофу та що по переґрупованні й реорґанізації вони будуть пробувати боронитися на новій оборонній лінії, що буде використовувати оборонну силу Дніпра, Двини, Припеті й Дністра.

У кілька годин після промови Бенеша на лондонському радіо заговорило націстичне радіо в Берліні, подаючи комунікат, що в відповідь на промову Бенеша, котрий хоче видно підбехтувати чехів до протинімецьких виступів, німецький уряд пігнав до концентраційних таборів певне число приятелів Бенеша та що він запре туди ще більше чехів, якщо Бенеш важиться виголошувати нові промови.

ВЕЛИКІ РЕЙДИ НА ЛЬОРІЯН І НЕАПОЛЬ.

ЛОНДОН. — Важкі британські бомбовики доконали в суботу ще одного рейду на французький порт Льоріян, що служить тепер базою підводних німецьких човнів. Скинули вони бомби ваги тисячі тон і спричинили сильні пожари.

Тимчасом американські бомбовики вилітали з Африки на рейди на італійські міста Неаполь і Кротоне.

У неділю аліянтські літаки напали на Мілян, центр італійської воєнної продукції. Кажуть донесення зо Швайцарії, що літаків було так богато, що треба було три години, поки вони всі перелетіли понад один пункт.

КАМПАНІЯ ЗАМАХІВ ПРОТИ НАЦІСТІВ У ГОЛЯНДІЇ.

ЛОНДОН. — Уже три замахи підземельної голяндської орґанізації проти голяндських квіслінґістів занотувало німецьке радіо. Як відомо, першою жертвою був ґенерал Гендрік А. Сейфардт, одинокий голяндський військовий старшина, що перейшов до націстів. Зараз після його вбивства вбито д-ра Г. Рейдона, начальника пропаґанди про-націстичного голяндського уряду Мусерта. Третьою жертвою став С. Ван Равенцвай, секретар Мусерта для заграничних справ.

Підозріваючи одноцілу орґанізацію за всіми цими замахами, німецька окупаційна влада змобілізувала кольосальну масу тайної поліції для боротьби проти тайної орґанізації, котру вона називає „чорною рукою", а кожному визначному націстови в Голяндії дала скріплену особисту сторожу.

ЗАМАХ НА БОЛГАРСЬКОГО НАЦІСТА.

БЕРН. — У суботу вночі вбито в Софії, столиці Болгарії, ґенерала Лукова, визначного прихильника націстів, котрий вів активну діяльність для орґанізації „болгарських фалянґістів". Ґенерал виступав проти „большевицької небезпеки", і не вагався закидати королеви Борисови „апатичне наставлення" до цеї небезпеки.

НІМЕЦЬКІ АҐЕНТИ В КОЖНІЙ ФРАНЦУЗЬКІЙ ҐАЗЕТІ.

БЕРН. — Німецькій окупаційній владі вдалося здушити всю вільну французьку пресу, впхавши до редакції й між складачів кожної французької ґазети свого аґента. Внаслідок цього французька публична опінія не має нині орґанів, через які вона могла би проявлятися.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Поодинокє число три центи.		Three cents a copy	
На рік	$6.00	One year	$6.00
На пів. року	$3.25	Six months	$3.25
На три місяці	$1.75	Three months	$1.75
Число з суботи (з англійською частиною):		Saturday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	$2.00	One year	$2.00
На пів року	$1.25	Six months	$1.25
В Джерзі Ситі і Заграницею:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$9.00	One year	$9.00
На пів року	$4.75	Six months	$4.75
На три місяці	$2.50	Theree months	$2.50

Трубить до Перемоги

Британський премієр Чорчил уже не раз виголошував промови в британському парляменті, і кожна з них облітала світ як важна енунціяція великої імперії. Говорив він там у важкі хвилі для Британії: по розгромі коло Дункерки, після упадку Тобрука, по захопленні японцями Сінгапору. Кожна з тих промов відограла свою велику ролю, бо піддержувала віру в успіх спротиву ворожій аґресії. Коли прийшла вістка по повороті Чорчила з Африки, що він знову промовить у британському парляменті, могло здаватися, що він знову виголосить промову по лінії попередніх: Що він знову буде кликати британців видержувати важке лихоліття. Тимчасом нова промова Чорчила власне в тому радикально відступила від попередніх. Замісць заклику до видержання лиха находимо в ній вперше заклик до наступу. Замісць заохоти до видержливости— самопевність перемоги над ворогом.

Передовсім Чорчил запевнив британський парлямент, а посередно й цілу Британську Імперію, та весь світ, що конференція в Касаблянці виробила вже плян інвазії Европи, що на ній уже постановлено й час і місце цеї інвазії. Певна річ, що він не подав докладно ні одного ні другого, бож велика частина доспіху такого воєнного підприняття залежить від тайности операцій. Всеж таки Чорчил запевнив парлямент, що офензива почнеться протягом найближчих девяти місяців.

Далі Чорчил заявив, що конференція в Касаблянці обговорила засоби найважнішої тепер битви, битви проти підводних човнів. Він подав вказівки на те, що ця битва закінчиться перемогою Аліянтів. Взагалі Аліянти, за словами Чорчила, це вже не слабі, незорґанізовані, неузброєні держави, які всіх сил напружують, аби вдержатися при житті перед подавляючою перевагою сильного й знаменито узброєного ворога; це нині вже могутні держави, які виставили кольосальні збройні сили, які з дефензиви перейшли на офензиву, виробили спільні пляни ділання, згодилися на одностайний провід, й вірують уже не тільки видержання ворожих ударів, але й в те, що вони завдадуть усім ворогам смертельні удари.

Нема найменшого сумніву, що промова Чорчила має велике значіння для піддержання боєвого духа в Аліянтів та для ослаблення боєвого духа в ворогів.

До того вона пішла впоперек апізерських заходів націстичного проводу, що пробує тепер на всі заставки вбити клина в ряди аліянтів, малюючи перед ними большевицьку небезпеку. Промова Чорчила була вимовною заявою Гітлерові й його ґенералам, що Аліянти це одна армія, яка може осібно машерує, але разом ударяє, себто до одної цілі зміряє: до скорої перемоги.

ЧИ ДУШАМИ МІНЯЮТЬ?

Реймонд Денйел, кореспондент „Ню Йорк Таймсу", каблював оноді в ту ґазету з Лондону довший рапорт про промову ґенерала Владислава Сікорського, премієра польського уряду на вигнанні, з нагоди ювилею добуття Польщею доступу до моря. Цій промові приписав цей кореспондент ширше значіння; себто нею повинні би, на його думку, бути заінтересовані не лише краї, в тій промові згадані, але й інші.

У своїй промові ґенерал-премієр згадував властиво про два краї: про Польщу й балтійське побережжя, зглядно. Німеччину. Говорив він, що Польща добула собі була по першій світовій війні доступ до Балтійського моря. Доступ до моря вважає він видно за справу великої ваги для господарки Польщі, коли він підчеркує потребу звязків Польщі з цілим світом. Та не лише з господарського боку дивиться Сікорскі на справу доступу до моря, але як на ґенерала пристало, також з військового. З/того згляду критикує добутий по першій світовій війні доступ до моря як невідповідний: мовляв, Польща дістала була доступ до Балтику заслабий і занадто малозначучий. Через те вона не могла боронити цього доступу перед німецькою аґресією. З таких премієр Сікорскі робить висновок, що Польща мусить дістати ширший доступ до Балтику.

Свого домагання ширшого доступу до моря ґенерал-премієр ближче не пояснив, і тому „Ню Йорк Таймс" уважав за свій обовязок сказати свою опінію про те, як цей доступ міг би бути поширений. Він пригадує, що перед теперішньою війною Польща мала для доступу до моря так званий польський коритар, званий теж Поморям, що відділював Східну Прусію від властивої Німеччини, при чому Данціґ займав становище вільного міста. „Від початку цеї війни Росія виявила заінтересовання певними частинами східної Польщі й час від часу ходили чутки, що поляки задумують відступити цю територію, котру Росія вважає за свою, в заміну за забезпечення, під умовою, що аліянти згодяться відступити Польщі Східну Прусію, з її довгим і цінним балтійським побережжям і багатим рільничим і молочарським краєм".

Виводи „Ню Йорк Таймсу" відразу вказують, що до цеї справи польського доступу до моря причетні не тільки Польща й побережжя Балтику, але й „певні частини східної Польщі" та підносяча на них претенсії Росія. Певна річ, що Польща не хоче відступити „своїх" східних територій Росії ні нікому іншому, але в декого з польських політиків є видно думка, що краще Польщі їх відступити Росії й купити собі в цей спосіб від неї „забезпечення", ніж старатися ці краї при собі задержати й мати за них вічний клопіт з Росією. Це одначе далеко не загальна польська політика; є ще й такі польські політики, які хотіли би задержати „Східну Польщу" про Польщі за всяку ціну, навіть ціною ворожнечі з Росією, котрої зрештою на їх думку не можна задоволити навіть „Східною Польщею", а хіба цілою Польщею.

Дальші догади „Ню Йорк Таймсу" довершують характеристику польської політики в цій справі. Каже „Таймс": „Ця справа (поширення доступу Польщі до моря) лежить дуже на серцю ґенерала Сікорського і це було би справді дивним, якби він не обговорював був її з президентом Рузвелтом при нагоді його останньої візити (в Вашинґтоні), коли то він, як це відомо, взявся предкладати територіяльні домагання інших аліянтських урядів на вигнанні без їх попередньої відомости". Виходило би з тих слів, що ґенерал-премієр хотів добитися від президента Рузвелта якоїсь зобовязуючої заяви в справі територіяльних домагань Польщі, а для добуття такої заяви він підняв територіяльні претенсії інших урядів на вигнанні без їх уповноваження. В такий спосіб у справу польського доступу до Балтику вмішано ще й Америку та якісь аліянтські уряди на вигнанні (як можна догадатися, передовсім Чехословаччину).

З тих усіх заходів ґенерала-премієра видно передовсім одно, саме, що він або пробує добитися задержання „Східної Польщі" при Польщі або виміняти її за ширший доступ до моря, дорогою тайних коншахтів, про котрі нічого не мають знати міліони людей у тій „Східній Польщі", котрих або мають задержати при Польщі, не питаючися їх в тій справі, або мають виміняти за ширший доступ до моря та за „забезпечення" збоку Росії, теж їх за те не питаючись.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ҐАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА.

ЗБЕРІГАТИ ТРАДИЦІЮ

Українські люди, як прибули на американський континент, знайшлися нагло в новім краю, в інших обставинах і серед населення іншої мови. Видячи одначе ріжницю поміж звичаями, способом життя та замилуваннями старших американців і тими, до чого звикли, вони або замикалися в окремі дільниці та жили своїм власним життям немов у середновічнім ґетті, або нераз встидалися своїх прекрасних, старих і культурних звичаїв, вважаючи їх за щось ніби гірше. Через те нераз і зовсім їх залишали.

Серед тих обставин повставали по ріжних містах ріжні „форейнерські" дільниці, між якими буває і українська. З другого боку друга частина прибувших до Америки українців відчужувалась від своїх звичаїв, церкви, свого товариства і розгублювалася. На тім самім підложу — встидатися свого — витворилося незвичайно прикре почуття своєї меншевартости, що стало власністю не тільки простолюдина, але також інтеліґента; воно становить дуже прикру риску в духовому житті українсько-американської збірноти.

В такій ситуації як тепер, коли треба нам постійно думати про війну і вигру, треба теж думати, як помогти українській справі із цеї країни свободи, в яку українці вже вложили свою пайку праці та поту. Та почування меншевартости паралізує волю українських людей. Підглянули це й чужі. В лондонськім науковім маґазині "Geographical Journal" за квітень 1941 написане прямо таке: „Клопіт з тим, що деякі народи Східної Европи, а поміж ними, не в образу ні зі злої волі говорячи, українців... огортає якесь почування національної меншевартости, що виробляє у них пеерконання, що серед баламутної щоденної опінії їх справа є переочувана або недоцінювана".

Це прикре почування меншевартости серед американців українського роду лихо відбивається на молодому поколінню, у якого мусить цілком природно витворитися легковаження до українства, коли батьки з ним криються немов з чимсь злим, поганим. Рідкі, противні випадки, це заслуга противного підходу батьків до традиції та звичаїв народу, з якого вийшли.

Коли стрічаємося у наших земляків з недоцінюванням свого традиційного українського способу життя, або ще й з якимсь завстидженням з тої причини, що ті звичаї інші від звичаїв американського анґльосаксонця, то це завстидження немає найменшої основи, бо саме анґльо-саси є великими прихильниками зберігання старих національних звичаїв, принесених тут на американську землю зі своєї рідної Шкотії, Анґлії чи Ірляндії, або, як кажемо, є прихильниками зберігання старої традиції.

Зберігання традиції або старих звичаїв, способу життя своїх батьків це дуже ярка риска анґльосаксонської культури. Візьмім от хочби таке американське свято як „Тенксґівинґ Дей", з його обідом, обовязково з індиком, та з тим, що свято має бути конечно останнього четверга падолиста. Або візьмім хочби американські міри на інчі та стопи, ваги на фунти та унції, в ужитю, важчі ніж уживання европейського метра та кільометра. Але традиція береже той старий спосіб мірення та важення тільки для тратиції, дарма, що американська індустрія така розмахова та практична моглаб перейти на европейські метричні міри.

Куди глибше та більше докладне є зберігання традиції у самій Анґлії, де судді, публичні урядовці, міністри, виступаючи урядово натягають перестарілі давні мальовничі строї. Обради парляменту в Анґлії відбуваються по звичаям нерідко з перед соток літ і таке що. Одним словом саме найстарші поселенці американської землі зберігають традицийно свої старі звичаї та зберігаючи їх сами мають не тільки зрозуміння, прихильне заінтересування до звичаїв та традицій інших народів, але що найважніше, пошану для них. Зовсім чуже є їм висмівування чи легковаження звичаїв тих поселенців з інших національних ґруп, що на американський суходіл принесли зі собою звичаї та спосіб життя свого рідного народу.

В додатку українські звичаї звязані зі святами, чи з надзвичайними подіями в житті як вінчання, хрестини, похорон, і багато інших, є наділі дуже гарні, поетичні, високо удуховлені та ніжні і чужинцеви, що їх пізнає, вони подобаються.

Зберігання традиції це прикмета якраз народів найстарших культурою; тим особливо славляться китайці, у яких почитання минулого, пошана предків стала майже національною китайською релігією, куди загальнішою ніж офіціяльна їх релігія, що її дав їм їх вчитель Конфуцій. Нарід, що шанує традицію, вказує немов, що він не нинішний, не пройдисвіт серед народів світа, але вже давно загосподарований ґазда на тій планеті всесвіта.

Певно, що не всі звичаї українського народу зі старого краю можна тут на американській землі зберігати без усяких змін; але всеж таки у родиннім гурті, серед своїх найближчих можна собі урядити й тут серед нового способу життя, наприклад, свій світ з власною різдвяною поезією, з прастарим щедрим вечерем, з власним достойним святим Миколаєм зі святкуванням іменин членів родини, без потреби прибиратися в інші пера.

Найти якраз ту золоту середину — жити американським життям, брати в нім живу активну участь та не замикатися немов у ґетті відокремленім від правдивої Америки з одного боку, та зберігати риси культури, старої української культури з другого боку — це правильний шлях американсько - українського життя.

Та в першу чергу треба позбутися того прикрого переконання, є щось гірше, що його треба стидатися, що з ним конечно треба укриватися поза десять замків. Навпаки, коли американець іншого роду стрінеться з нашим Різдвом, чи хочби звичаєм святкувати іменини, як це приняте в українського народу від віків, то треба тільки вияснити в чім річ, а він напевно з найбільшим інтересом та пошаною стане глядіти не тільки на ту нашу традицію, але теж і на нас як на людей дійсно культурних.

Але пеердовсім достойне зберігання в родині наших традицій з повагою, немов з якоюсь священістю звяже тісно наші родини, дітей і батьків, що є дуже важне.

ЗА СВОБОДУ.—Десень нового одно - центового почтового значка, що звеличує „чотири свободи", ґарантовані Атлянтійським Чартером. Він буде пущений в обіг у день уродин Линколна, себто 12. лютого. На ньому змальована свобода зо смолоскипом.

ІВАН ФРАНКО

Основи Суспільности

Повість

43)

Пан Едвард, хоч економіст і фінансіст, був формально очарований тою сердечною щирістю й тою глибиною благородного чуття, яку проявила пані Олімпія. Та звільна розмова в салоні ставалася живішою, голоснішою й загальнішою. Два найстарші й найповажніші споміж присутніх панів (розуміється, не числячи д-ра Васонга, котрий у таких товариствах ніколи не вивирався на чільну ролю й цій скромности у значній части завдячував свою популярність у аристократичних сферах) звели розмову на цю дорогу: довкола них громадилося звільна все більше цікавих, котрі інколи втручували й свої уваги, поки вкінці всі присутні в салоні не прилучилися до цього кружка. Розуміється, крім о. Нестора, на котрого тепер справді вже ніхто не звертав уваги й котрий спокійно сидів у своїм кутику, похитуючи головою та рухаючи губами й немов жуючи щось своїм беззубим ротом.

— Я завсіди стою на народнім становищі! — з патосом та без пересадної гарячости голосив пан Калясантій, ходячи здовж по салоні попід руку з д-ром Альфонсом Дзєржикраєм. — Уважаю це за свій святий обовязок стояти на такому становищі. Поза народним становищем, на ґрунті космополітизму, нема для нас спасенія. Пропадемо, щезнемо безслідно!

— Це дуже гарно з вашого боку, — мовив д-р Альфонс, — і я думаю, що на тім пункті кожний думаючий чоловік із вами згодиться. Та все таки те народне становище требаб трохи докладніше пояснити. А то як же це? Адже й „Товариство Демократичне" в році 1846 голосило те саме, що стоїть на народнім становищі, а тайком орґанізувало різню шляхти. Голословне кидання такого широкого терміну має в собі багато небезпечного, і це власне я вважаю хибою тої ґазети, при котрій ви працюєте.

— Смію запевнити пана доктора, що помиляєтесь. Я готов зараз завтра предложити вам, скільки хочете, нумерів ґазети й показати в них статті, де докладно вияснється, як ми розуміємо народне становище.

— Не смію твердити, щоб такого вияснення в вашій ґазеті не було, крий Боже! Мусить бути, що це я такий недбалий читач, що не міг цього ніколи дочитатися, — не без іронії мовив д-р Альфонс.

— Я також мушу признатися до того самого гріха, — додав Едзьо Чапський.

Це до живого діткнуло пана Калясантого, немов би хтось устромив йому за пазуху пучок кропиви. Так він кинувся й, тяжко сапаючи, сів охляп на мягкім кріслі.

— Ну, панове, — скрикнув він патетично, — це вже з вас якась сторонничість говорить. Для того, що моя часопись (в патетичнім запалі він любив говорити „моя часопись", хоч не був її власником, ані редактором, а тільки звичайним співробітником, і слухачі його добре знали про те) має демократичну вивіску...

— Скажіть радше: демократизм на вивісці! — шпигонув Едзьо.

— Вивішений демократизм, — додав Дублянчик.

— Прошу, панове! — поважно і з докором скрикнув п. Калясантій. — Я не дав вам причини до того, щоб ви жартували наді мною! Дуже прошу! Тут справа поважна. Для того що моя часопись має демократичну вивіску, ви вважаєте себе у праві дивитися на неї крізь партійні окуляри, не розбираючи ближче, яка властиво суть її провідних ідей. Скажу отверто, це не є властива дорога! Це не по обивательськи. Це навіть непатріотично, бо, виступаючи проти такої ґазети, спиняється заразом хід тих ідей, котрі вона хоче ширити й котрі також я, мої панове, як мене всі тут знаєте, цілковито приймаю за свої.

— Оце власне інтересно! Власне цікаво! — радісно скрикнув д-р Альфонс, сідаючи також на кріслі насупроти Калясантого. — Отже, раз маємо перед собою чоловіка, котрий сміло й явно говорить, що поділяє вповні ідеї й тенденції ґазети, значить, зможе й, певно, схоче й нас усіх познайомити з тими ідеями, втаємничити нас у них, коли просте читання тих друкованих слів і речень, котрими день-у-день заповнена ця ґазета, зовсім до цього не вистарчає.

— Пан доктор усе ще зволять іронізувати, — якось жалібно сказав п. Калясантій. — Я цим оружжям не воюю й на іронію іронією не буду відповідати. Приступлю прямо до річи. Страшить вас демократизм моєї ґазети...

— Алеж не страшить! Чого нам його боятися?

— Ну, антипатичний вам, мовлячи загально. Адже так? Але скількиж то разів ми вияснювали, що цей демократизм у нашім розумінню від демаґоґізму далекий, як небо від землі! Ми демократи, і думаємо, що при кінці XIX віку кожний розумний і чесний чоловік мусить бути демократом.

— Спасибі за компліment! — сказав їдко д-р Альфонс, кланяючись Калясантому. — Значить, в такім разі я, що з гордістю називаю себе аристократом не тільки з уродження, але і з переконань, по вашому буду нерозумним і нечесним чоловіком.

— Тільки терпцю, докторе! Тільки терпцю! Тільки порозуміймося! Вислухайте мене, а тоді робіть свої уваги. Коли я згадав про демократизм, то я згори зазначив, що його не слід мішати з демаґоґізмом. Здається, непотрібно толкувати, а треба, бо в останніх часах у нас аж надто часто мішають одне з другим. Адже недавно ще в Варшаві появилась була людова „демократична" ґазета, котра, як свій основний постулят до суспільности, ставила „подпоржондковане вшелькіх інтересув хлопскім". Це значить, шляхта, міщани, патріотизм, література, наука, все набік! Хлоп іде! На престіл із хлопом! „Я не вмію ні читати, ні писати, а мене хотять на польського круля обібрати!" Тямите цю казку? Оце звалося в нас демократизмом, правдивим, патентованим демократизмом, а на ділі цеж ніщо інше, як брутальний, простісінький демаґоґізм, охлократія з усею її огидою, прибрана в метафізичну фразу.

— Ну, однако! Пан Калясантій гостро виражається, — замітив Едзьо.

— Слухай, Кайцю, — промовив Тадзьо, котрий досі мовчки сидів і курив сигаро за сигаром та прислухувався в ріжні боки розмови, поки вкінці останній не приєднався до нашої купки, — бачу певний реґрес у твоїх манерах. Памятаєш, у віденськім джокей-клюбі та інакше говорив. Ти був повний джентельмен. А тепер FI DONC! Впадаєш у пафос! Ґарячишся! Арґументуєш! Ні, як бачу, ґазетярська компанія сплебеїзувала тебе, ось що! (Дальше буде).

Наші Вороги

Німецькі вояки.

Репортери, що розмовляли з німцями, полоненими на румовищах Сталінґраду, замітили різкий контраст між настроями офіцирів і настроями простих вояків.

Всі ці вояки перейшли через справжнє пекло, котре вони самі створили для інших у своїм дикім поході Европою. Вони є нині жалюгідними людьми, зломаними й обдертими останками колись ароґантної армії, що котилася через Польщу й Францію й Грецію в першім захопленні перемогою й знищенням. Вони вилазили зо пивниць, понад замерзлі купи трупів своїх власних товаришів, як страхопуди на тлі знищення. Крізь очи кореспондентів там на місці бачимо поле каміння, без вулиць і домів і дерев і якихнебудь інших познак, що там колись було місто. Ми бачимо теж людські румовища великої німецької армії, нахмурених ґенералів зо затисненими губами й повних люти; вояків зголоднілих, збитих з пантелику, що піддаються радо в неволю.

Горді офіцири шестої німецької армії дивляться на здачу як на найнижче пониження. Вони озлоблені, а їх озлоблення можна пояснити передовсім тим, що вони думають про Гітлера, котрий їх вислав над Волгу й там оставив їх на загибіль. У противенстві до офіцирів вояки висказують свої почування свобідно. Один з них сказав репортерові, що й в Дісельдорфі й Кельні не багато краще, ніж у Сталінґраді й тому вони вже не вірують, що їх фірер є надчоловік. Додає кореспондент: „Ці люди могли від Гітлера приняти все можливе в світі, але не невдачу".

Коли це помічення примінити до всіх німців, то воно набере великого значіння. Заломання в Німеччині не прийде ні легко, ні скоро. Гітлер усе ще має у своїй владі могутні зброї, яких він може вжити в разі крайної потреби, навіть хочби йому прийшлося вживати їх проти самих німців. Сталінґрад є доказом, як мало він цінить війська, в порівнанні зо своєю власною гордістю. Але як уже народ зрозуміє, що він перейшов і посвятив усе для невдачі, тоді його відраза до Гітлера певно буде така страшна, як страшна буде лють поневолених ним народів до нього. Що нині в Сталінґраді говорять голі й побиті вояки, то за якийсь час буде говорити вся Німеччина.

Японський вояк.

Американські ґазети подали були дня 26. січня донесення з Ґвадалканалу, що японські вояки піддавалися від 16. січня просто кожного дня. Того дня Гасамото, простий японський вояк, але ветеран кампаній у Китаю, на Борнео й Филипинах, член вибраного полку штурмовиків, повів цілу громаду японців до американського табору. Ці вояки обговорили були свою здачу на нарадах попереднього вечора. Більшість була за те, аби битися до останку. Гасамато й його прихильники одначе вже мали війни досить. Американці скидали з літаків на японські лінії маси летючок. Громовики закликали японські війська йти до американців і дістати їсти.

Вояк Гасамато сказав американцям, що його заставили здатися передусім думки про горячу страву, тютюн і звільнення від безперервного острілу. Японські вояки, говорив він, діставали на день три десяті пайнта рижу й дещо фасолі сої. Пізніше Гасамато й його товариші не мали й того. Через 5 днів вони не мали в устах просто нічого. Гасамато чув, що він просто перестав почуватися японським вояком. Він служив свойому полкові, поки цього просто не знищено. Полковник, що ним командував, спалив полковий прапор і застрілився, вважаючися збезчещеним здачою.

Тому Гасамото почувається й самий збезчещеним і не може вертатися до Японії. Він сподівається, що йому дозволять поїхати по війні до Америки, де він навчиться по анґлійськи й стане будувати доми. Поки він пішов на війну, він був фармером. Але він не походить зо славного роду. Якби він поповнив тепер самогубство, то він певно не добув би собі стільки слави, кілько свого часу добули собі ґенерал Ноґі й його дружина, коли вони поповнили себегубство, з жалю по смерті японського цісаря. Японці інколи поповняють себегубство серед умовин, серед яких американець просто напише листа. Всеж таки в Японії в мирні часи вбивається власними руками менше людей, ніж у Німеччині. Здаючися японські вояки в Ґвадалканалі видно покидають старий японський національний звичай. Досі японці вважали обовязок вбиватися в певних випадках так само самозрозумілим, як у старі февдальні часи прислужники пана вважали своїм обовязком іти на смерть, як помер їх пан.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ДО НАШИХ ЖІНОК!

Жінки, мами і дівчата! Не сумуйте і не плачте за мужами, синами чи вашими найдорожчими. Ніхто вашого болю не відчує так, як ви його відчуваєте. І ніхто вам не поможе. Тому не вбивайте свого духа плачем і нарікавням. Бо хто слабий духом, той немічний і тілом. Хай буде з нами віра і надія. І розсудок. Не нарікаймо на війну, а на тих, що її спричинили. Пізнаймо ту неправду, проти якої боремось, а наберемо сили і витривалости та завзяття. Не на плач тепер час, а на працю, якої так дуже треба. А праця дає нам теж забуття, розраду і спокій. І треба бути нам веселими, бож є надія, що може війна усуне згодом ріжні кривди, та що завдяки тому люди по війні житимуть краще й щасливіше. Мати плаче — всі плачуть. Всі оглядаються на неї. А мама повна енерґії, то й діти інакше поступають. Маємо свої орґанізації, маємо Червоний Хрест, маємо ріжні інші цілі, які ждуть на тих, що взялисяб їх виконувати. Сини наші на фронті, а ми в запіллю. Але боротьба одна, як одна наша ціль. Тому не опускаймо рук, а вчімся як треба собою жертвувати для вищих цілей. А згодом придасться нам те, коли зачнемо орґанізувати ширшу акцію для допомоги поневоленому і так знищеному українському народови.

Олена Степанек,
Клівленд, О.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

АКРОН, О. — На зборах Бр. Сош. св. Духа, від. 295, 17. січня ц. р., вибрано отсей новий уряд на біжучий рік: Олекса Цепко, предс.; Олекса Гурин, заст.; Михайло Петруха, кас.; Іван Цепко, заст.; Василь Пулк, секр.; Павло Славич, Евстахій Тивончук і Константин Цепко, контр.; Йосиф Баранецький, Ігнатій Лесняк і Йосиф Сивик, надз. хорих; Мартин Хорощак, хорунжий; Стефан Яворський, дверник. Братські збори будуть дальше відбуватися в 3-ту неділю по 1-шім в гали церковній, Washington & Abel Sts. — За уряд: Василь Пулк, секр.

Точкова Система Паювання

Незабаром у кожній американській хаті появиться один або більше примірників Пайкової Книжечки ч. 2, залежно від того, скільки душ в якій родині. Без цієї книжечки ніхто не зможе купити сушеної і замороженої ярини і овочів, яринних і овочевих консервів, ні таких же соків і юшок.

Пайкування спрепарованих овочів і ярини ввійде в життя за кілька тижнів, з кінцем лютого або в березні, як тільки буде якслід зорґанізована служба розподілу й контролі Воєнних Пайкових Книжечок ч. 2., так, щоб їх можна було рівночасно ввести в життя у всіх місцевостях Америки. Ця книжечка заведе тут також точкову систему паювання (пойнт решенінґ систем), якої вже від довшого часу вживають в Анґлії.

Чому багата Америка заводить в себе пайкування харчів? Відповідь на це проста. Американські вояки, що ідуть в бій, мусять бути добре відживлені й кріпкі, тому їхні потреби є на першому місці. Далі, харчі є нашою зброєю підчас офензивної війни, тому, що треба подавати негайну поміч голодуючому населенню тих країв, які займає американська армія. Крім того треба давати харчеву поміч воякам інших країв, як Анґлії, Совєтського Союзу чи Франції, бо вони помагають нам винищувати наших ворогів і тим защаджують життя американського вояцтва. Наслідком того деякі харчеві продукти, особливо такі, які легко перевозити і перетримати, розходяться з Америки по усьому світу й їх кількість тут значно обмежилась.

Щоб одні люди не могли використовувати цього обмеження зі шкодою для других, себто, щоб обділити існуючими припасами всіх по рівні, уряд заводить пайкування. Щоби населення могло дістати більше тих продуктів, яких є подостатком, а обмежувалось відносно харчів, яких є менше, це пайкування буде переведене по так званій точковій чи „пойнтовій" системі. Це є той демократичний спосіб, по якому всі будуть трактовані однаково і при якому не буде робити ніякої ріжниці, хто багатший а хто бідніший.

„Пойнт решенінґ" і роздача пайкових книжечок будуть проголошені одночасно по всій Америці в часописах, через радіо і окремі урядові відозви. Будуть призначені дні, коли всі, що мають Воєнну Пайкову Книжечку ч. 1, мусітимуть зголоситись з нею до призначених канцелярій по Воєнну Пайкову Книжечку ч. 2. Без першої книжечки не видасться другої. Першу, очевидко, повернеться власникам, щоб вони далі могли купувати собі каву і цукор.

Нові книжечки будуть дещо відмінні від перших. Вони матимуть по 24 купони на кожній сторінці. Кожний купон матиме букву і число.

Букви будуть надруковані поазбучно на поперек сторінки, починаючи з букви „А". Числа 8, 5, 2 і 1 будуть надруковані рядками при кожній букві, так що перший рядок матиме значки „А-8", „В-8", „С-8" і т. д., другий матиме „А-5", „В-5", „С-5", третій ті самі букви зі значком „2", а четвертий зі значком „1".

Чотири сторінки Воєнної Пайкової Книжечки ч. 2 будуть червоні, чотири блакитні. На початку пайкування червоних сторінок не будеться вживати. Тільки купони з блакитних сторінок будуть важні для закупу препарованих („просесд") харчів. В першому пайковому періоді можна буде вжити три перші колюмни купонів, себто ті, що означені буквами А, В і С. Вони мають разом 48 точок („пойнтів"). Кожний пайковий період буде рівнятись одному місяцеві. Букви все будуть означати в котрому періоді можеться вживати даних купонів. Числа означатимуть вартість купонів по точкам.

Як купувати по Точковій Системі?

Коли точкова система пайкування буде уведена в життя, тоді уряд проголосить, скільки точок пайкової книжечки треба віддати за означену кількість даного продукту, очевидно незалежно від його ціли. При цьому уряд буде руководитись кількістю даного товару в продажу. Коли якогось продукту більше, тоді за одну точку купона буде можна дістати його більше. Колиж якоїсь ярини чи овочу обмаль, то ді за таку саму кількість треба буде віддати більше купонів, чи купони з вищою вартістю. Наприклад: один фунт сливок може мати цінність, рівну одній точці, а фунт сушених фіґ трьом точкам. Купуючий мусить рішити, чи йому варто витратити три точки на фіґи, чи краще дістати за ті самі купони три фунти сушених сливок. При цьому може трапитись так, що ціна фіґ буде нижча ніж ціна сливок.

Уряд буде встановляти і в міру потреби міняти кількість точок, яку треба буде віддати за один чи другий продукт. Як сказано, це залежатиме від того, чи цього продукту є досить чи обмаль. Покупців будеться повідомляти про такі зміни оголошеннями, що будуть вивішені на видних місцях у всіх крамницях. Такі зміни будуть траплятись, по всій правдоподібности, не частіше, як раз в місяць. Вони не матимуть ніякого безпосереднього відношення до цін.

Пайкові купони важні в кожній крамниці. Кожний може купувати там, де йому вигідніше чи де товар дешевший. Очевидно, вартість у „пойнтах" буде у всіх крамницях однакова.

Коли хто любить такі продукти, що мають високу точкову вартість, хоч може вони й дешевші, та хто вичерпає на купівлю тих продуктів всі 48 точок, призначених на один місяць, той мусить чекати до другого місяця, щоб купувати харчі, які підлягають точковому пайкуванню. Тому треба обходитись з купонами так обережно як з грішми, щоб їх вистачило на необхідні продукти.

Спочатку таке подвійне плянування — щодо грошей і щодо пайкових точок — може бути трудне. Та досвід Анґлії показує, що господині звикають до нього і плянують свої покупки без труднощів. Там ця система вживається вже більше як рік з дуже добрими наслідками. Загал населення розуміє, що це є найпростіший спосіб, щоби запобігти спекуляції та розпреділювати існуючі продукти справедливо між усіх.

При закупах на пайкові купони треба ще уважати на таке: вживати по змозі перше купонів з більшою точковою вартістю, себто тих, що мають числа 8 і 5, а пізніше дрібних. Коли, наприклад, за ціну покупу прийдеться дати 13 точок, то краще дати один 8-пойнтовий і один 5-пойнтовий купон, ніж, наприклад, два 5-пойнтові і три однопойнтові. Дальше, треба дивитись, чи купуючи більшу кількість якогось продукту не можна зробити заощадження на точках. Може трапитись, що за три пушки („кени") якоїсь консерви треба дати три точки купонами, хоч пушка має тільки 12 унцій і три пушки дадуть разом 36 унцій. Тимчасом більша, дво-фунтова пушка може вимагати тільки двох точок.

Хтонебудь з родини може вживати при закупах всіх книжочок, виданих членам даної родини, так, що не треба, щоб кожний купував для себе. Як сказано, зразу будеться вживати тільки синіх купонів. Червоні призначені на купівлю мяса, пайкування якого буде введено пізніше.

До продуктів, які підлягатимуть пайкуванню, належать майже всі ярини й овочі, які препарується у металевих пушках, слоїках, фляшках та інших коробках так, щоб вони довше вдержались. Туди належать овочеві соки, яблочні й інші повила, заморожені овочі й ярина та всі сушені овочі, як сливки й родзинки. Квашена капуста, „кечап", сос „чілі", сок з помідорів та всякі роди фасолі будуть на пайковій лісті. **Не будуть** покищо пайкувати „чілі кон карне", мармоляди, желятин, олинок, маринованої ярини й овочів, картопляної салати, варення і корінних приправ.

Загальна Рада — ФЛІС

З МУЗИКИ

З КАНАДІЙСЬКИХ КРИТИК ПРО ЛЮБКУ КОЛЕССУ.

За короткий час свого побуту в Канаді українська світова артистка, Любка Колесса, вибилась у музичному світі відразу на перше місце. Що так є, про це свідчать теж і критичні рецензії, з яких дещо коротко згадаємо:

Ottawa: The Ottawa Journal, April 29, 1941:

Про цей перший виступ Любки Колесси в Канаді, себто про концерт в Нешенел Ґелері оф Кенада в Отаві, довша рецензія подає між іншим таке:

„Любка Колесса, визначна піяністка з України, зєднала собі відразу горячі оплески з боку численної публики... Її гра є високої якости. Її европейський досвід на ріжних концертових естрадах як піяністки і як солістки з орхестрою відбивався виразно в певности і ясности її інтерпретацій... З того, що ми почули і як віднеслась публика до гри артистки, можна сміло заключати, що пані Колесса моглаб притягнути на концерт тричі так багато людей, як їх може вмістити Нешенел Ґелері... Многі відійшли розчаровані, бо не стало для них місця".

Toronto: Saturday Night, August 9, 1941:

В музичній частині журналу критик Гектор Чарлзворт в статті п. н. „Колесса — блискуча піяністка" пише між іншим таке:

„Пані Колесса зарепрезентувала себе в місті, яке чуло найбільших піяністів сучасного часу, як один з найбільших талантів, які колинебудь доводилось нам почути. Те, що кажу, не булоб ніякою новиною у Відні, чи в інших музичних центрах Европи, де знали її талант, заки зачалась ера проливу крови і руїни. Пані Колесса є ученицею Еміля Завера, якого мистецтво в його молодих літах так нас очарувало, та який, оскільки нам відомо ще живе у Відні, маючи 79 років... Він є одним з так немногих уже учеників Ліста, а вчера пані Колесса пригадала нам не тільки Завера, але й трацijну техніку Ліста".

Toronto: The Evening Telegram, August 1, 1941:

Роз МекДонелд пише між іншим таке:

„Любка Колесса, роджена в Західній Україні, дочка українського вченого, що дістала музичне вишколення в Державній Академії Штуки і Музики в Відні під Завером, тепер перебуває в Канаді. Є пречудна чистота в її грі й повнота пікантного кольору. Музика останньої ночі набрала рівної й дуже милої форми під її руками, вибухаючи делікатно й відрухово".

Ottawa, The Evening Citizen, January 15, 1943:

Ізабел С. Армстронґ пише між іншим таке:

„Любка Колесса, українська піяністка, грала вже нераз перед публикою Отави пречудно й з тонкістю, але ще ніколи з такою могучістю стилю і такою струєю теплоти, які вона виявила у своїм виступі в Морнінґ Мюзік Клоб... Вона була в найвищім натхненню і держала слухачів зачарованими хрустальною чистотою і милою співучістю добуваних нею тонів, таким сяючим ритмом гри, якому не можливо опертись, досконалістю розуміння форми і її віддання, як і глибиною і ріжноманітністю відчуття того, що вона передає... Це є вияснення того, чому її гру приймали вчера слухачі з таким великим і відруховим одушевленням... Між публикою, на почесному місці, сиділа її Королівська Високість, принцезна Елис. Як при кінці концерту принцезна зложила артистці ґратуляції, артистку-гостю обступила громада її приятелів і обожателів і влаштували їй такий оваційний привіт, що тривав якої пів години".

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, А ТИМСАМИМ СТАВАЙТЕ СПІВВЛАСНИКОМ ШІСТЬ МІЛІОНОВОГО МАЄТКУ ЦЕЇ

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРҐАНІЗАЦІЙ

ТОРОНТО, ОНТ.

Річні збори 432 відділу У. Н. Союзу.

Річні збори згаданого вище найбільшого відділу У. Н. Союзу в Канаді відбулися ще 20. грудня 1942 р., в домі УНО під ч. 300 Бетирст вулиця. Збори відкрив п. В. Баґан, голова відділу, короткою промовою, в якій сказав, що він має честь уже четвертий раз із ряду відкривати річні збори відділу, що був зорґанізований у початках цієї війни й зріс членством до найбільшого відділу в Канаді. Він також висказав свою надію, що внедовзі розростуться відділи У. Н. Союзу по цілій Канаді й досягнуть десяток тисяч членів так, як досягнув їх до цього часу Союз у ЗДПА. А станеться це тому, що грамоти У. Н. Союзу є найкращими під кожним оглядом. І також тому, що Союз веде свою працю чесно та совісно. „Так, як і в нашому відділі прибувають десятками нові члени й членки кожного місяця, так прибувають вони й до всіх відділів у Канаді й ЗДПА, і це, а не що іншого промовляє до нас, що українці в Канаді й Америці зрозуміли своє завдання й в скорому часі розбудують Український Народний Союз у таку економічну установу, яка буде розпоряджати десятками мілiонів долярів!"

Звіт фінансовий та орґанізаційний здав секретар і орґанізатор у Канаді, п. В. Гірняк. Поза всяким звітуванням сказав він, що коли наш відділ буде й надальше так розвиватися (в що він вірить!), то до Золотого Союзового Ювилею наш відділ може стати найбільшим відділом не лише в Канаді, але взагалі зі всіх відділів! Щоб цей рекорд здобути, то не потрібно дуже тяжко працювати, лише всім працювати, а перемога буде напевно за нами!

Після звітів усіх урядників приступлено до вибору нового заряду на рік 1943. Вибраними були: В. Баґан — голова, В. Гірняк — секретар, М. Топольницький — касієр. До Провірної Комісії: Ю. Романик, Т. Даниляк, І. Вовк. На Опікунів Хворих: А. Глинка, Е. Романик, Д. Захарчук. На придверщика вибрано одноголосно п. П. Фединчука. До Комітету Підприємств: М. Дунець, В. Трасевича й П. Тиссака.

Збори закрито відспіванням гимнів.

В. Баґан, голова; **В. Гірняк,** секретар; **М. Топольницький,** касієр.

Випродаж Книжок

ІСТОРИЧНІ, СЕНЗАЦІЙНІ Й ВОЄННІ ОПОВІДАННЯ,

Як стати горожанином Злучених Держав — $ .30
Українсько-Англійська Кухарка (Cook Book) — $ .75
Косач Юрій: **Сонце в Чигирині.** Повість про декабристів на Україні. З послівям і примітками М. Голубця. Брош. 50 ц. Опр. — $ .75
Короленко В.: **Серед лихих людей.** Повість — $ .50
Ткачук В.: **Сині чічки.** Нариси — $ .40
Матісен В.: **Зачарований годинник** — $ .20
Опільський Юліян: **Іду на вас.** Історична повість. Опр. — $1.25
Опільський Юліян: **Золотий лев.** Оповідання — $ .30
Підмогильний В.: **В епідемічному бараці.** Нарис. Цей нарис молодого талановитого автора малює як неможна краще атмосферу, в якій живе сучасне покоління на Україні — $ .30
Поліщук К.: **Гуляйпільський батько.** I—II Том. Опр. — $1.25
Приймак Михайло: **Кстини.** Картина з Лемківщини — $ .10
Рогова О.: **Син гетьмана.** Іст. роман з часів Б. Хмельницького. Опр. $1.25
Сімович Василь д-р: **Граматика української мови для самонавчання** та в допомогу шкільній науці. В полот. оправі — $3.50
Толстой Лев: **Відродження.** Два томи в 3-ох частинах — $2.50
Українка Леся: **Жаль.** Повість — $ .45
Українка Леся: **Над морем** — $ .30
Українка Леся: **Приязнь-розмова** — $ .45
Франко І.: **Мойсей.** Четверте видання з передмовою — $ .35
Франко Іван: **Захар Беркут.** Автор малює історію нападу татар на село в Карпатах, якого мешканці не лише потрапляють оборонитися, але й побивають зовсім татарську орду та спиняють дальший похід татар — $1.50
Франко Іван: **З вершин і низин,** збірник поетичних творів Івана Франка. В додатку „Зівяле листя" й „Великі роковини". У біографічнім нарисі Івана Франка (написав Василь Верниволя) є 14 ілюстрацій. В оправі — $3.25
Шевченко Тарас: **Кобзар,** з портретом автора, сторін 707, оправлений $2.50
Шевченко Тарас: **Твори Тараса Шевченка,** в 3-ох томах, в оправі — $6.00
Маґічні штуки для розваги старих і молодих — $ .20
Про плекання і лічення домашніх звірят. Практичний порадник — $ .25
Вовчко Марко: **Маруся.** Повість — $ .45
Біч Рекс: **Залізний шлях.** Повість з англійського. Опр. — $1.00
Берн Юрій: **Плесом Амазонки** (La Jangada). На укр. мову переклав М. Копій. В двох частях. I і II часть. Опр. — $2.00
Дудко Ф.: **Глум.** Оповідання — $ .35
Монкевич Борис: **Чорні Запорожці.** Зимовий похід й остання кампанія Чорних Запорожців. Зі схемами й ілюстраціями. Опр. — $1.25
Чайковський А.: **Олюнка.** Опов. з життя ходачкової шляхти. Брош. $ .80
Франко Іван: **Лис Микита.** З ілюстраціями — $ .60
Ф. С.: **Бранець морського опришка.** Іст. оповідання — $ .35
Чайковський А.: **За сестрою.** Оповідання з козацької старини з ілюстраціями, семе видання — $ .50
Чайковський А.: **Побратим.** Іст. повість. Опр. — $1.00
Чайковський А.: **Не було виходу.** Історія одної парцеляції. Оповідання з галицького життя — $ .35
Чайковський А.: **На уходах.** Істор. повість в двох частинах — $ .90
Чайковський А.: **Корнієнко.** Три томи — $1.50
Чайковський М.: **За силу сонця.** Фант. оповідання. Опр. — $1.25
Франко Іван: **Оповідання.** Зміст: Малий Мирон, Грицева шкільна наука, Олівець, Борис Граб і інші — $ .65
Чехов А.: **Оповідання.** Переклад О. Бабій — $ .25
Филипчак І.: **За Сан.** Іст. оповідання, 2 томи — $ .40
Кисілевська О.: **Швайцарія.** Короткі загальні уваги про Швайцарію. В цій книжці є багато оригінальних фотографічних знимок, так, що кожний може з неї довідатися багато про життя у Швайцарії і її промисл — $2.00
Филипчак І.: **Будівничий Держави.** Історична повість з XII віку. Бр. $ .70
Филипчак І.: **Братня любов** — $ .75
Яворівський: **1,000,000 Галицької Армії** — $ .50
Самчук У.: **Волинь.** Том I. **Куди тече та річка.** Брош. — $1.50
Том II. **Війна та революція.** Брош. — $1.75
Том III. **Батько і син.** Брош. — $1.50
Дойль К. (7 книжечок): 1. **Душогубство в Абей Ґрондж.** 2. **Пестра Стяжка.** 3. **Захований Клейнод.** 4. **Чоловік з Близною.** 5. **Вітятий палець.** 6. **Шість Наполеонів.** 7. **Танцюючі фіґури** — $ .75
Дудко Ф.: **Краса життя.** Оповідання — $ .20
Кервуд Д.: **З тавром убийника.** Повість, переклав М. Лотоцький. Є це книжка пригод благородного чоловіка, закинутого судьбою в дику країну північної Канади — $ .80
Кобилянська Ольга: **В неділю рано зілля копала.** Оповідання — $ .65
Ковч о. Еміліян: **Чому наші від нас утікають** — $ .50
Чернява Іван: **Люди з Чорним Піднебінням.** Повість. Прош. — $ .40
Кащенко А.: **Запорозька слава.** Брош. — $ .50
Лункевич В.: **Життя Первісного Чоловіка та сучасних дикунів.** Опр. $ .85
Лепкий Богдан: **Писання Богдана Лепкого,** з портретом автора і з нарисом його літературної діяльности, написаним В. Верниволею. Том I. Вірші, том II. Проза. В полот. опр. — $5.00
Левицький-Нечуй Іван: **Над Чорним морем.** Повість. Опр. — $1.50
Лотоцький А: **Кужіль і меч.** Істор. повість з кінця 15 і поч. 16 віку $ .80
Мельник-Матвіїв Микола: **За рідне гніздо** — $ .25
Берн Жіль: **Замок у Карпатах.** Повість. З передмовою М. Голубця — $ .40
Кобилянська Ольга: **Царівна.** Героїня Наталка Верковичівна виступає тут „надлюдською" з презирством до міщанських інтересів, з великим аристократизмом духа та змаганням до повної емансипації пригнобленої жінки. Вона шукає собі чоловіка таких же поглядів, щоб він її не пригнітив. Тому то відкидає обмеженого орядника, а знаходить собі ідеал в особі скромного д-ра Марка. В люксусовій оправі — $2.75
Вибір творів Ю. Федьковича. Брош. — $ .40
Кобилянська О.: **За ситуаціями.** Повість — $ .50
Филипчак Іван: **Іванко Берладник.** Іст. повість з XII віку — $ .50
Нечуй Іван: **Кайдашева сімя.** Повіть. Опр. — $1.25
Поліщук К.: **Розпята душа.** Оповідання з латиського життя — $ .20
Леонтович Р.: **На прю.** Повість з української старини — $ .50
Білозерський О. П.: **На передодні.** Іст. повість. Часть I і II. Брош. $1.00
Будзиновський В.: **Нерозлучні.** Оповідання з другої половини XVII століття. Часть I і II — $ .80
Чайковський А.: **Перед зривом.** Історичне оповідання — $ .50
Бірчак І.: **Проти закону.** Повість на тлі подій 12. віку — $ .50

*) **УВАГА:** З причини малої скількости примірників, просимо замовляти тільки ці книжки, що є подані у повищім оголошенні.

Замовлення разом з належитістю слати до:

"SVOBODA"

P. O. Box 346 Jersey City, N. J.

Жіноча Сторінка

У Безконечній Черзі

Такий заголовок вміщував передвоєнний львівський щоденник „Діло" над звітами з наших політичних процесів, які велися перед польськими судами. І цей заголовок майже ніколи не сходив зі сторінок газети, бо слідами цих, за якими замикалися вязничні двері, йшли інші, а в місце кожного покінченого політичного процесу — назрівало кілька нових. Безконечна черга жертв на шляху здійснення найвищого ідеалу української нації — вільно - державного життя України.

І йде ця черга по нинішну днину. На місце одного заводовника — другий, на місце другого — третій. Поляки, москалі, німці. А від українського народу все ця сама, непрірвана та безконечна черга жертв. Лиш посувається тепер та черга лискавкою; жертви ростуть в сотки, тисячі, міліони. Це вже не самий лиш гурток очайдушної молоді, небезпечний для ворога непохитною вірністю ідеї, на яку лиш спромогтися може вік молодий, незвязаний, без особистих обовязків. Це вже нарід цілий, усі верстви, стани, кляси — жінки, діти,. кожна одиниця, хоч безоружна і безборонна, та для ворога розсадник ідей, що загрожують його насильному пануванню. І іде цей нарід на заслання, примусову працю, що переходить людську видержливість, завалює вщерть вязниці — засипає чужі землі могилами народних робітників, які служили вірно Україні і багато могли ще для неї зробити.

У цій безконечній черзі жертв — покійна **Дарія Старосольська.** Померла на сибірськім засланні піонірка новітнього жіночого руху на Західній Україні, борець за рівне громадянське місце для української жінки, її політичне та соціяльне визволення. Жінка, яка вже чотири десятки літ цьому промощувала шлях ідеям, які нині стали дійсністю серед вільних, демократичних народів, даючи гідніше суспільне місце цим, що відповідальні за родину та домашне вогнище.

Вже серед дівчат — ровесниць у Львові, у перших роках нашого століття, Покійна організує гурток, де члени мали підготовляти себе до суспільної праці самоосвітою, та виробленням самостійної думки. Щоб оцінити цю діяльність Покійної пригадаймо, що це були часи, коли загал жіночої молоді не мав інших амбіцій крім подружжя, а т. зв. товариське життя — балі та забави — це було для міської жінки одиноке місце, де вона стрічалася зі „широким світом". І то здебільша у тій цілі, щоб зачерпнути з нього спліток та плитких сензацій. Зі спогадів матери Покійної, Герміни Шухевич, теж одної з перших громадських діячок Західної України, друкованих у довоєнній „Жінці", довідуємося, як члениці таких перших наших організацій прямо грозили, що випишуться з товариства, якщо там будуть уладжувати їм відчити чи взивати до самоосвіти. „Ми вже за старі до науки" — це була відповідь тодішнього жіноцтва, і то того, що походило з так зв. інтелігенцької кляси! Балі, знимки у народних строях та збірки — це була діяльність тодішних жіночих організацій. Себто — не багато гірша, як у нас тут, пів століття пізніше...

На цьому тлі можемо уявити собі, скільки пересудів треба було побороти кожній одиниці, яка хотіла бачити українську жінку на вищому ступні особистого розвою та на кращому місці серед громадянства. А у ряді цих ідейних одиниць, що високо переростали сучасний собі жіночий загал життєвими амбіціями, знанням та культурними потребами — Покійна станула дуже вчасно з постановою зробити громадянську працю своєю особистою потребою, нарівні з подружжям та родинним життям.

У часі, коли жінки не мали великої охоти витрачувати сили на шкільні дипльоми — Покійна добуває основну музичну освіту та на становищі вчительки гри на піяні у Муз. Інституті імени Лисенка у Львові працює від початків його заснування. Належала мабуть до перших наших модерних жінок у цьому зрозумінню, що професійну працю вміла получити з взірцевим вихованням троїх дітей та вдержуванням родинного вогнища.

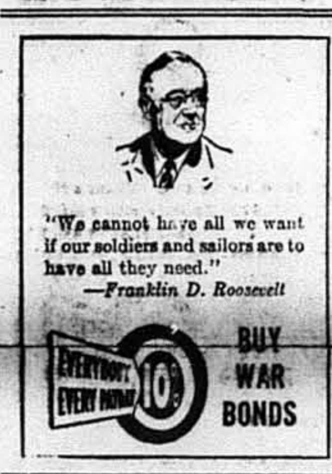
А при цьому — прямо не було жіночої зорганізованої діяльности, де не можнаб подибати слідів праці Покійної. Від редаґування жіночого журналу „Мета" — до гуманітарних та політичних установ. Працювала серед жіноцтва, що гуртувалося біля Української Соціялістичної Партії, була душею товариського жіночого клюбу при „Новій Хаті", який зорганізувався на кілька літ до війни та серед львівського нашого жіноцтва записався незвичайно підхожою культурно-просвітною працею. Члени клюбу та гості відбували постійні, мабуть щотижневі, сходини та слухали викладів наших передових мистців, письменників, економістів чи інших.

Жінка професора Вільного Українського Університету, що був би теж окрасою кожного університету в світі, й сама непересічної особистої культури та знання — Покійна ніколи не проявляла „лідерських" амбіцій в орґанізаційному жіночому життю, до яких навіть могло поривати її в Галичині провідне громадянське становище того роду, з якого вийшла. Майже усюди працювала як звичайний совісний рядовик, а її жива та енерґійна вдача, здавалося, розпорошувалася по цілому жіночому зорганізованому житті, щоби бути усюди там, де щось твориться, плянується, будується...

І слідів цьої громадянської праці на Зах. Україні не всилі буде затерти ніяка займанщина. Прийде час і Покійну помянуть теж і в ґазетах та журналах краще та більш гідно, як це виходить спід мойого скромного пера. Помяне її жіноцтво Західної України, яке за десятки літ відробило віки в особистім поступі, національній свідомости та громадянськім виробленню, ідучи за прикладом таких світлих одиниць, як Покійна Дарія Старосольська.

Це ще одна жертва у безконечній черзі за волю України. Та вірмо, що не даремна!

Клявдія Олесницька.

ПІДПИРАЙТЕ СВОЇХ БИЗНЕСМЕНІВ

СЕСТРИ В СЛУЖБІ.—При Жіночому Помічному Корпусі Армії служать на форті Де Мойн сестри (від лівої руки до правої): Молі Портер, пані Джесі Дайлі та пані Полін Дейлі та їх кузинка, Етел Смит (при машині до писання).

Дім і Жінка в Чужих Народів

Китайський дім.

Найважнішою прикметою китайської релігії є велике поважання для родичів. Це те, що каже наша заповідь: „Поважай батька й матір, щоб ти прожив довго на земли, яку Господь Бог твій дав тобі".

І китайці довго живуть на своїй землі — вони пережили держави перську, египетську, юдейську, вавилонську, грецьку і римську. Це наче знак, що хто поважає родичів, той буде довго на своїй земли жити. І китайці поважають родичів не тільки живучих, але і померших, як ніхто з народів.

Доки в Китаю родичі живуть, син не повинен йти в світ, а коли йде, то в точно означене місце. В дома син встає дуже рано і питає родичів, що їм дати їсти чи пити. Входить, коли батько покличе, виходить, коли батько скаже, говорить, коли батько бажає. Виходячи з дому і вертаючи, він повідомляє батька. Він має бути здержливий в забаві, дбалий при праці і ніколи не повинен згадувати, що родичі старі.

Колиж родичі померли, то діти мають їх поважати, як поважають боже небо. Так князь Чов приносив жертви в дома найдавнішим своїм предкам, як рівним з небом, а в публичній святині приносив жертву свому батькови, Ван Ванґ-ови, якого рівняв з божеством.

В китайських домах є каплиці, а в них Таблиці Предків, на яких імена предків виписані. І перед ними кождого дня кадять ладаном і палять написані молитви. А раз в році несуть на цвинтар свічки та інші жертви.

Коли молоді побираються, то кланяються дуже врочисто Таблицям Предків.

Китайські матері і бабусі пильно дбають, щоби точно навчити дітей релігійних обовязків — вчать вдома і часто водять до церков.

(З книжки: „Сторі оф ди Ворлд'с Воршип").

Жінки в Мексику.

Мексиканські жінки вищої кляси мають добірне виховання і багато з них вишколені в музиці і чужих мовах. Матері і дочки живуть з собою дуже тісно; зате сини скоро виходять спід опіки матері і переходять під вплив і провід батька.

Індіяни і нижча кляса мексиканців дуже ввічлива і природно культурна. Жадна родина не дозволить, щоби хтось з її убогих свояків не мав де подітися. Його приймають до себе, не як такого, що буде тут мати притулок, але як рівного цілій родині. І це навіть тоді, коли родина сама убога і хата своїми переповнена.

(„Жіночий Конґрес" — стаття: Чотири місяці в в старім Мексику).

Жидівська жінка.

В часах страшних переживань бувшої Римської Імперії, в часах переселення народів — не лише самі війни винищували всі ті народи, що тоді над світом панували і були славні, а тепер, крім імен, нічого по них не зосталося.

Тим, що їх дальше нищило, була деморалізація родини; був занепад домашного життя.

Що так воно було — а можна це повторити з найбільшим натиском — доказує життя жидів; бо вони терпіли від воен більше болючо і більше жорстоко, ніж інші народи; однакож між ними основа глибокої морали — строга дисципліна і найбільша пошана для дому завсігди здоровою задержувалася.

І якраз жидівській жінці треба завдячувати той гідний подиву і таємничий факт, що жидівський нарід живе.

М. Лазарус.

Жидівський дім рідко коли був „твердинею". На протязі віків він був чимсь далеко більшим — був святинею жидівського народу.

Дж. Г. Герц.

Жидівський звичай приказує жидівській матері, щоби вона — коли приготовання до сабашу зроблені — засвічувала Сабашову Лямпу. Це є знаком того, скільки жидівська жінка має впливу на дім, а через нього на ширше окруження. Вона піддержує гарне, здорове родинне життя; вона є осередком всіх духових зусиль; особою повною довіря і спонукою кожної важної праці. До неї прикладається вислів Талмуда: „Лише через саму жінку Боже Благословиння запевняється для дому".

Генрієта Сольц.

Чи не бачимо перед собою досконалого образу дійсної шляхотної жінки, яка гарним ладом і способом розливає повну ласки атмосферу гармонійного спокою над своїм домом; яка орудує ним і великодушно і рішучо; яка не дає своїх дітей на виховання в руки чужих, але сама веде і вчить їх приказом і прикладом, котра так гідно сповняє кождий громадський обовязок, що діти її обожають; так, що вона є незмірно цінною для всіх, які входять в сферу її захопаюючих впливів.

Д-р. Герман Адлер, про „Паню Ротшільд".
(„Вістник").

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ЦЕНТРАЛІЯ, ПА. — Бр. св. Михаїла, від. 90, повідомляє всіх своїх членів, що новий уряд на 1943 є такий: Стефан Дудун, предс.; Теодор Гопинець, кас.; Іван Лупацій, секр. Збори будуть відбуватися в неділю по 15-тім, в гали церковній. Місячні вкладки треба платити на зборах. Просимо вписуватися до У. Н. Союзу самим і свої діти. — Іван Лупацій, секр.

ЛОРЕЙН, О. — Тов. У. Н. Союзу, від. 50, повідомляє всіх своїх членів, що збори відбудуться 21. лютого, в годині 1. пополудні, в домі 2545 Е. 33 Стр. Просимо членів прийти на час і заплатити вкладки, щоб можна вислати розмет на час. — Микола Сикута, предс.; Микола Волошинський, кас.; М. Шемчик, секр.

НАНТІКОК, ПА. — Тов. Вільна Україна, від. 319, повідомляє своїх членів, що **річні збори** відбудуться 21. лютого. Просимо всіх членів прийти, бо буде справоздання уряду за 1942 рік і вибір уряду на цей рік. Наші річні збори мали відбутись у січні, але відложені до лютого, бо наш секретар не міг бути на зборах. Тому просимо всіх членів на ці збори прийти. — Уряд.

НАЙДУТЬ ПОСАДУ

УКРАЇНСЬКА ПРАВОСЛАВНА ПАРОХІЯ в АЛЕНТАВН, ПА.,
— пошукує —
ДЯКО-УЧИТЕЛЯ

Кандидат мусить бути добрим діріґентом і режісером та взірцевим учителем. Посада до обняття зараз, або від 1-го березня. Голоситись на адресу: 26,30

ST. MARY'S UKRAINIAN ORTHODOX CHURCH,
1046 Fullerton Ave., Allentown, Pa.

ТАРЗАН, ч. 716. Перед убивством.

Як він замахнув своєю палюгою, Джеґер думав, що йому буде легко поцілити Тарзана в голову.

Але Тарзан знаменито володів своїми мяснями, як справжня людина джунґлів. Він зручно ухилився на бік.

Палюга своїм розмахом звалила Джеґера з рівноваги.

Але як Тарзан обернувся, Джеґер устав на коліна й знову замахнув палюгою, аби принаймні скалічити свого ворога, поки він зможе його вбити.